

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 375/2019-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Bartoš, s. r. o., Kollárovo námestie 9, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Bartoš, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 80 Ek 90/2018 z 1. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED] [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 80 Ek 90/2018 z 1. apríla 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ ako oprávnený v exekučnom konaní podal okresnému súdu návrh na vykonanie exekúcie na základe nespotrebitel'ského rozhodcovského uznesenia sp. zn. RD 156/2017 z 22. augusta 2017, na základe ktorého bol povinný zaviazaný zaplatiť rozhodcovské poplatky v súlade s § 29 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie 9. júla 2018. Návrh povinného na zastavenie exekúcie bol okresným súdom obsadeným vyšším súdnym úradníkom zamietnutý uznesením sp. zn. 80 Ek 90/2018 z 24. októbra 2018. Na základe sťažnosti podanej povinným sudca okresného súdu rozhodol napadnutým uznesením, ktorým exekúciu zastavil po tom, ako vykonal kompletný meritórny prieskum exekučného titulu, ako aj celého rozhodcovského konania, na základe ktorého skonštatoval, že rozhodcovská zmluva môže vzniknúť iba na základe podpísaného dokumentu a rozhodcovský súd nemá právo konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka podľa § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní vo vzťahu, na ktorý platí rozhodcovská zmluva. Okresný súd tiež skonštatoval, že má pri každej exekúcii právomoc posudzovať, či exekučný titul vydal oprávnený orgán.

3. Podľa názoru sťažovateľa si exekučný súd v danom prípade neuvedomil, že predmetom pohľadávky sťažovateľa boli nezaplatené rozhodcovské poplatky podľa § 29 zákona o rozhodcovskom konaní, teda išlo o osobitnú pohľadávku samotného rozhodcovského súdu. Sťažovateľ uviedol, že od roku 2013 podal na rôzne exekučné súdy vrátane okresného súdu celkom 134 návrhov na exekúciu nezaplatených rozhodcovských

poplatkov. Ani v jednom prípade mu exekučný súd takýmto reštriktívnym spôsobom jeho exekúciu nezamietol.

4. Sťažovateľ namietal, že okresný súd v napadnutom uznesení neuviedol žiaden zákonný a preskúmateľný dôvod, pre ktorý exekúciu zastavil, odôvodnenie uznesenia okresného súdu je nepreskúmateľné a odporuje platným právnym predpisom. Okresný súd sa odklonil od názoru zákonodarcu, ako aj názorov právnych autorít a najmä od zásadného a podľa názoru sťažovateľky správneho právneho názoru vysloveného v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018. Pokiaľ okresný súd skúmal právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal nespotebiteľský rozhodcovský rozsudok, prekročil tak svoju právomoc, pretože nie je na taký prieskum príslušným súdom, a teda porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj princípy upravené v čl. 2 ods. a 3 ústavy.

5. Sťažovateľ argumentoval, že rozhodcovský rozsudok má rovnakú právnu silu ako rozsudok všeobecného súdu, čo rovnako platí aj pre rozhodcovské uznesenie. Zákon o rozhodcovskom konaní účinný do 31. decembra 2014 v § 45 umožňoval exekučnému súdu vykonávať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, existencie rozhodcovskej zmluvy, ako aj procesných väd rozhodcovského konania. Uvedené ustanovenie zákona o rozhodcovskom konaní bolo s účinnosťou od 1. januára 2015 zrušené, a preto je nesporné, že zákonodarca si ďalej neželal, aby exekučný súd skúmal právomoc rozhodcovského súdu, či inak preskúmaval rozhodcovské konania v nespotebiteľských veciach. Právo preskúmať spotrebiteľské rozhodcovské konania zostalo zachované v zmysle zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“). Od 1. januára 2015 tak jedinou možnosťou na napadnutie nespotebiteľského rozhodcovského konania je podanie žaloby podľa § 9 ods. 5, § 21 ods. 4, § 22d a § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní na kauzálne príslušný súd podľa § 28 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), preto exekučný súd nemá právo vyhlásiť, že rozhodcovské rozhodnutie, ktoré nebolo zrušené kauzálne príslušným súdom, je nulité alebo ho nazvať paaktom. Sťažovateľka zastáva názor, že zákon o rozhodcovskom konaní účinný od 1. januára 2015 ani Exekučný poriadok v žiadnom z ustanovení neumožňujú

exekučnému súdu preskúmavať nespotrebitel'ské rozhodcovské konanie ani posudzovať právomoc rozhodcovského súdu.

6. Sťažovateľ uviedol, že exekučný súd môže z hľadiska posudzovania právomoci orgánu v rozhodcovskom konaní posudzovať iba okolnosti „spôsobilosti byť rozhodcom“ podľa § 6 zákona o rozhodcovskom konaní. Iné posudzovanie právomoci takého orgánu je neprípustné.

7. Sťažovateľ na podporu svojej argumentácie poukázal najmä na dôvodovú správu k zákonu o rozhodcovskom konaní a tiež k novele Exekučného priadku ako právne názory prezentované v odbornej literatúre (napr. v komentári k zákonu o rozhodcovskom konaní).

8. Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že okresný súd v napadnutom uznesení nesprávne interpretoval kogentné ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 1. januára 2015 a Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017. Omyl okresného súdu spočíva najmä v interpretácii pojmu „preskúmavanie exekučného titulu“, ktoré podľa jeho názoru zahŕňa aj skúmanie, či v rozhodcovskom konaní bola alebo nebola platne uzatvorená rozhodcovská zmluva, resp. či rozhodcovský súd mal právomoc rozhodnúť. Taký prieskum je exekučný súd povinný vykonať ex offo. Nesprávnosť uvedeného názoru okresného súdu potvrdzuje aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018, s ktorým sa stotožnil aj Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp. zn. 19 CoE 72/2018.

9. Na základe uvedenej argumentácie a s poukazom na judikatúru ústavného súdu sťažovateľ zastáva názor, že napadnuté uznesenie je arbitrárne, čím bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Arbitrárnosť uznesenia okresného súdu vyplýva z nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu, nesprávneho právneho posúdenia veci, nevysporiadania sa s existenciou rozhodcovskej zmluvy a prekročenia právomoci okresného súdu ako súdu exekučného. V exekučnej veci sťažovateľa neexistovali žiadne dôvody na zastavenie exekúcie. Pochybenie okresného súdu priamo popiera platnosť a v zmysle § 38 ods. 2, § 35 a § 44 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní tiež popiera kauzálnu príslušnosť súdov vyjadrenú v § 28 CSP.

10. Sťažovateľ tiež namietal, že právny názor uvedený v napadnutom rozhodnutí nekorešponduje s názorom iných exekučných súdov ani samotného okresného súdu, ktoré sú diametrálne odlišné. Rovnaký právny názor na nespotrebitel'ský rozhodcovský rozsudok ako sťažovateľ zaujal napr. Krajský súd v Bratislave v uzneseniach sp. zn. 4 CoR 1/2017, sp. zn. 3 CoR 4/2017, sp. zn. 1 CoR 7/2017, sp. zn. 3 CoR 1/2016, sp. zn. 1 CoR 2/2016, sp. zn. 3 CoR 1/2017 a ďalších, ako aj ďalšie okresné súdy na Slovensku a aj samotný okresný súd v desiatkach rozhodnutí.

11. Sťažovateľ tiež poukázal na súdne rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že rozhodcovský súd má právo konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka ako inú zmenu v osobe dlžníka podľa § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, na ktorý sa vzťahuje rozhodcovská zmluva, ktorá je vždy uzatvorená medzi veriteľom a spoločnosťou dlžníka. Konateľ dlžníka k nej pristupuje priamo zo zákona. Ide tu o prípad univerzálnej zodpovednosti štatutára za svoje konanie. Sťažovateľovi vzniklo právo podať žalobu na dojednaný rozhodcovský súd voči konateľovi dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka. V zmysle dohodnutej rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd mal právomoc konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka.

12. Pokiaľ okresný súd vo svojich hypotézach uviedol, že povinný – konateľ spoločnosti dlžníka vystupoval v rozhodcovskom konaní vedenom pod sp. zn. RD/1546/2017 ako fyzická osoba, s uvedeným tvrdením sťažovateľ nesúhlasí. Štatutár spoločnosti dlžníka v konaní o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 alebo § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka nevystupuje ako fyzická osoba, ale ako súčasť právnickej osoby.

13. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„1. Základné právo [redacted] na súdnu ochranu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 80Ek/90/2019 z 01. apríla 2019 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 80Ek/90/2019 z 01. apríla 2019 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Banská Bystrica vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 415,51 EUR, ktoré je porušovateľ základného práva a slobody povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Peter Bartoš, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

16. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

18. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Sťažovateľ namieta porušenie týchto ustanovení ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

20. Ako zo sťažnostnej argumentácie vyplýva, k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť uznesením okresného súdu o zastavení exekúcie, v ktorej sa sťažovateľ ako oprávnený domáhal vymoženia sumy 1 116 € na základe exekučného titulu – rozhodcovského uznesenia vydaného ad hoc rozhodcom rozhodcovského súdu, ktorým bol žalovaný (povinný v exekučnom konaní) zaviazaný zaplatiť rozhodcovský poplatok za vznesenú námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní. Sťažovateľ namietal, že okresný súd svoje rozhodnutie založil

na ústavne nekonformnej aplikácii ustanovení Exekučného poriadku, Obchodného zákonníka a zákona o rozhodcovskom konaní. Pokiaľ sa totiž rozhodcovské konanie týka nespotrebitel'ského vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú namietať nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej doložky, resp. zmluvy a možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej doložky alebo zmluvy, vylučujú podľa názoru sťažovateľa v nespotrebitel'ských veciach skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, akcentujúc najmä na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“. Sťažovateľ zastáva názor, že pokiaľ povinný nevyužil možnosti vyplývajúce zo zákona o rozhodcovskom konaní a ostal pasívny, stratil možnosť spochybňovať rozhodcovskú doložku, resp. rozhodcovskú zmluvu v exekučnom konaní, a preto exekučný súd nemá právomoc skúmať, či bola založená právomoc rozhodcovského súdu. Sťažovateľ teda namieta arbitrárnosť a svojvôľu okresného súdu pri posudzovaní existencie rozhodcovskej zmluvy, nesprávne vyhodnotený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018, s ktorého právnymi závermi sa stotožňuje, ako aj na rozhodnutia okresného súdu, ako aj odvolacích súdov v obdobných veciach.

21. Okresný súd napadnutým rozhodnutím zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka okresného súdu z 24. októbra 2019, ktorým bol zamietnutý návrh povinného na zastavenie exekúcie, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v prvom rade uviedol, že „*Ak exekučný súd skúma platnosť rozhodcovskej doložky, preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu, teda či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený rovnako, ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 45 Exekučného poriadku.*“. Existencia rozhodnutia (exekučného titulu) vykonateľného po materiálnej aj po formálnej stránke je predpokladom zákonného vedenia exekúcie, preto ak rozhodnutie bolo „*vydané orgánom na to nepríslušným, takéto rozhodnutie je nulitným aktom, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň, akoby neexistoval (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009).*“. Právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť a prejednať vec je daná platnou rozhodcovskou zmluvou,

resp. rozhodcovskou doložkou. Vychádzajúc z uvedeného exekučný súd „*má, v zmysle § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, povinnosť zisťovať súlad exekučného titulu s Exekučným poriadkom, a teda, okrem iného aj to, či je exekučný titul podľa § 45 Exekučného poriadku vykonateľný. Súd pri tomto zisťovaní posudzuje nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 135/2012 zo dňa 05. 12.2012).*“.

Okresný súd k založeniu právomoci ad hoc rozhodcu rozhodcovského súdu poukázal na odôvodnenie uznesenia rozhodcovského súdu, z ktorého vyplýva, že „*Právomoc rozhodcovského súdu ad hoc rozhodcu [REDAKOVANÉ] rozhodovať o tejto žalobe o náhradu škodu voči konateľovi spoločnosti [REDAKOVANÉ] a jej právnym nástupcom je odôvodnená zo Všeobecných zasielateľských podmienok [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] platných v čase vzniku pohľadávky. V tomto dokumente v či. XV. Bola dohodnutá rozhodcovská doložka. Takéto žaloba je v súlade aj s § 3 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní ako iná zmena v osobe dlžníka vo vzťahu, na ktorý sa vzťahuje rozhodcovská zmluva. Žalovaná náhrada škody pochádza v priamej súvislosti so Všeobecnými zasielateľskými podmienkami [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] platných v čase vzniku pohľadávky, v ktorých [REDAKOVANÉ] ako konateľ spoločnosti [REDAKOVANÉ] pristúpil k rozhodcovskej doložke. Túto skutočnosť žalovaný nespochybňoval ani v rozhodcovskom konaní RD/18/2017. Tým, že túto rozhodcovskú doložku akceptoval, je priamo zodpovedný v zmysle Obchodného zákonníka a § 135 a) ods. 5 ako konateľ za škodu, ktorú spôsobil v súvislosti so záväzkom spoločnosti, ktorý pokrývala rozhodcovská doložka. V takomto špecifickom prípade vznikla rozhodcovská doložka priamo aj medzi žalobcom a žalovaným podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. § 3 ods. 2. Keďže náhrada škody vznikla priamo v súvislosti s vykonaním prepravy, ktorého súčasťou sú VOP s rozhodcovskou doložkou, je logické, že aj spor o náhradu škody bude riešiť rozhodcovský súd. Podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní § i je rozhodcovská zmluva platná pre riešenie sporov medzi stranami, ktoré vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu. Žaloba o náhradu škody voči konateľovi spoločnosti*

je aplikovateľná ako vznik iného právneho vzťahu v zmysle výkladu arbitrability rozhodcovského súdu platného od 1.1.2015. “.

Okresný súd následne konštatoval, že „V dokumentoch predložených oprávneným sa nenachádza rozhodcovská zmluva či doložka podpísaná povinným. Záväzkový vzťah, z ktorého spor bol predložený rozhodcovi na rozhodnutie vznikol z pohľadávky voči spoločnosti [REDACTED] ([REDACTED]), v sume 504,-EUR a príslušenstvo pohľadávky. Táto pohľadávka tvorí nezaplatenú faktúru pôvodného veriteľa spoločnosti [REDACTED] - [REDACTED] za vykonanú prepravu v celkovej hodnote 504,- EUR z titulu neuhradenej faktúry č. 20120648 na sumu 504,- EUR s dátumom splatnosti dňa 11. 08. 2012. Zo žiadnych z oprávneným predložených listín nevyplýva písomne uzatvorená rozhodcovská zmluva či doložka, keď Všeobecné zasielateľské podmienky [REDACTED] - [REDACTED] platné a účinné od 01. 02. 2012 nie sú písomnou formou prijaté spoločnosťou [REDACTED], ani jej konateľom ako fyzickou osobou.

Povinný ako fyzická osoba konajúca vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť nijakým spôsobom nebol v zmluvnom vzťahu so žalobcom v rozhodcovskom konaní, ani jeho právnym predchodcom, keď v zmluvnom vzťahu s nimi konal ako konateľ spoločnosti, teda v mene právnickej osoby, ktorú úkony jej konateľa aj zaväzovali. Povinný nie je právnym nástupcom právnickej osoby, ktorá bola účastníkom právneho vzťahu s právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou [REDACTED] - [REDACTED], ani so žalobcom, [REDACTED]. Preto sa na neho nevzťahuje rozhodcovská doložka uvedená vo Všeobecných zasielateľských podmienkach [REDACTED] - [REDACTED] platných a účinných od 01. 02. 2012. Za inú zmenu v osobe dlžníka nemožno považovať, s poukazom na § 135a ods. 2 Obchodného zákonníka, štatutárny orgán dlžníka, titulom zodpovednosti za spôsobenú škodu. Súd pritom nespochybňuje nárok veriteľa podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, ale je potrebné zdôrazniť, že v takom prípade veriteľ uplatňuje nárok spoločnosti na náhradu škody voči jej konateľovi. Teda za splnenia základných zákonných predpokladov v zmysle § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka (a predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu - porušenie povinnosti konateľa, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nimi) mohol oprávnený ako právny nástupca veriteľa žalobou uplatňovať nárok na náhradu škody voči jej konateľovi vo svojom vlastnom mene a na vlastný účet, avšak kvantitatívne obmedzenej vo výške svojej pohľadávky s príslušenstvom.“.

K otázke inej zmeny v osobe veriteľa alebo dlžníka v zmysle § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní okresný súd uviedol, že *„Za inú zmenu v osobe dlžníka, tak ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 2 ZoRK nemožno považovať zodpovednostný vzťah konateľa voči spoločnosti v ktorej je konateľom, nakoľko tu ide o iné subjekty zodpovednostného vzťahu, ale aj o iný obsah záväzku (náhrada škody).“*

K poukazu sťažovateľa na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 E Cdo 7/2013 okresný súd uviedol, že *„sa týkalo posudzovania platnosti rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej veci, pričom len okrajovo uviedol rozdiely, ktoré sú v nesporebiteľských rozhodcovských konaniach. Navyše v tomto rozhodnutí nespochybnil ani nepopieral iné svoje rozhodnutie (sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011 - R 46/2012), ktoré sa priamo zaoberalo existenciou rozhodcovskej zmluvy (doložky) a jednotlivými písomnými formami jej uzavretia, pričom nerozhodoval túto vec z hľadísk spotrebiteľského práva. Rovnako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 11/2010 sa týka spotrebiteľského rozhodcovského konania, pričom z neho vôbec nevyplýva, že by exekučný súd nemal preskúmavať právomoc orgánu (rozhodcovského súdu) na konanie a vydanie exekučného titulu.“*

K námietke sťažovateľa, že exekučný súd nemá právomoc posudzovať exekučný titul, okresný súd uviedol, že *„exekučný súd je oprávnený pri každom exekučnom titule skúmať jeho formálnu a materiálnu vykonateľnosť, pričom formálnou stránkou vykonateľnosti je aj skúmanie, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený. Pokiaľ exekučný súd preskúmava platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti oprávneným predloženého exekučného titulu. Preskúmanie formálnej a materiálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu exekučným súdom je prijímané bez výhrad aj rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky: č.k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18.02.2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09. 12.2010; č.k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29.03.2011; č.k. L ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č.k. L ÚS 379/2012-19 zo dňa 22.08.2012 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: 3 Cdo 164/96 zo dňa*

27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23.06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22.05.2013. “.

22. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

23. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

24. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

25. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

26. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

27. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Toto poverenie (bez neho by súdna exekúcia nemala zákonný podklad a bola by absolútne neprípustná) potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekuuje v mene súdnej moci (čl. 142 ods. 1 ústavy).

28. Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasť základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy, pričom exekúcia sa má stať zárukou zákonnosti a slúžiť najmä na jej upevňovanie a rozvíjanie.

29. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že okresný súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré boli nastolené sťažovateľom. Z citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu je zrejmé, že právne závery o nevyhnutnosti zastaviť exekúciu vo veci sťažovateľa boli náležite vysvetlené.

30. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach zaujal stanovisko vo vzťahu k rozhodcovskému konaniu v nespotrebitelskej veci, keď uviedol, že je povinnosťou exekučného súdu *ex officio* skúmať a prihliadnuť na zistenú nulitu aktu, ktorá je bez akýchkoľvek pochybností následkom vydania rozhodnutia orgánom, ktorý nedisponuje právomocou na rozhodovanie veci a splnenie tejto povinnosti exekučným súdom nemožno považovať za postup, ktorý je nad rámec jeho právomoci (IV. ÚS 484/2018, II. ÚS 50/2019). Ústavný súd tiež uviedol, že exekučný súd je (aj naďalej) oprávnený a zároveň aj povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný, tým ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd (III. ÚS 378/2018). Od týchto záverov sa ústavný súd nemá dôvod odchyliť ani v tejto veci.

31. Ústavný súd tiež neakceptoval námietku sťažovateľa, že právny záver okresného súdu je v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018. Ústavný súd v predmetnom náleze vyhovel sťažnosti s odôvodnením, že odvolací súd v danej veci nevysvetlil, z akých dôvodov sa ním prejednávajúca vec odlišuje od veci

rozhodovanej najvyšším súdom pod sp. zn. 6 E Cdo 7/2013 (týkala sa spotrebiteľskej veci, pozn.). V danej veci sa ústavný súd teda priamo nevyjadril k ústavnej udržateľnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku exekučným súdom z hľadiska jeho formálnej alebo materiálnej vykonateľnosti, resp. skúmania existencie alebo platnosti rozhodcovskej zmluvy (doložky) exekučným súdom pre účely posúdenia právomoci rozhodcovského súdu. Je potrebné uviesť, že ústavný súd obdobne posúdil odôvodnenie nálezu sp. zn. II. ÚS 300/2018 aj v uznesení sp. zn. II. ÚS 50/2019.

32. Ústavný súd tiež konštatuje, že okresný súd pri skúmaní existencie rozhodcovskej zmluvy (doložky) neposudzoval vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu a jeho postup nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Okresný súd tak podľa názoru ústavného súdu bol oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

33. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa o tom, že povinný nenapadol uznesenie rozhodcovského súdu, teda nepodal žalobu o zrušenie tohto rozhodnutia podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, a preto mu v zmysle sťažovateľom akcentovaného právneho princípu „vigilantibus iura scripta sunt“ nepatrí v exekučnom konaní súdna ochrana v podobe preskúmania existencie právomoci rozhodcovského súdu založenej rozhodcovskou zmluvou, resp. rozhodcovskou doložkou, ústavný súd považuje tento názor sťažovateľa za značne formalistický. V pomyselnom rebríčku právnych princípov existujú aj iné, ťažiskové právne princípy, napr. princíp legality, ktorého podstata by bez preskúmania existencie právomoci rozhodcovského súdu bola negovaná. Ústavný súd zdôrazňuje, že zmyslom súdnej ochrany je poskytovať ochranu existujúcim, a nie neexistujúcim právam, a to aj vo väzbe na právnu zásadu „ex iniuria ius non oritur“.

34. Ak sťažovateľ poukazoval na to, že v iných obdobných veciach rozhodli všeobecné súdy opačným spôsobom, s ktorým sa sám sťažovateľ stotožňuje, ústavný súd konštatuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

35. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru o možnej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2019